

U S N E S E N Í

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Krejsové a soudkyň JUDr. Aleny Fintové a JUDr. Ireny Paterové v právní věci žalobce **HABAU CZ s.r.o.**, IČ 26068338 se sídlem Žižkova 1321/1, 370 05 České Budějovice, zast. Mgr. Michalem Pavlasem, advokátem se sídlem Na Sadech 4/3, 370 01 České Budějovice, proti žalovanému **BERDYCH plus s.r.o.**, IČ 26373611, sídlem Pražská 1178/2, 337 01 Rokycany, zast. Mgr. Petrem Hubínkem, advokátem, sídlem Plzeň, Veverkova 1, o zaplacení **Kč 1.510.000,- s přísl.**, odvolání do rozsudku Okresního soudu v Rokycanech č.j. 10 C 177/2014-193 ze dne 10.10.2016,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se z r u š u j e a věc se v r a c í tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění

Napadeným rozsudkem uložil soud žalovanému povinnost zaplatit žalobci částku 1.510.000,- Kč s úrokovým příslušenstvím (výrok I) a povinnost zaplatit žalobci smluvní pokutu ve výši 347.430,54 Kč (výrok II), obojí do tří dnů od právní moci rozsudku. Výrokem III uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení částku 259.150,20 Kč ve lhůtě do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce. V odůvodnění rozsudku soud I. stupně uvedl, že žalobce se žalobou domáhá po žalovaném zaplatit nedoplatek ceny díla v žalované výši. Svůj nárok opírá o smlouvu o dílo, uzavřenou mezi účastníky dne 20.9.2012, na jejímž základě se žalobce zavázal realizovat stavební práce na akci kanalizace ČOV pro obec Prádlo a Novotníky ve znění dodatků. Přestože ve smlouvě byla stanovena povinnost žalobce zahájit stavbu dne 3.9.2012, staveniště mu bylo předáno až dne 21.9.2012, kdy započal s realizací díla. Součástí smlouvy byl harmonogram postupu prací, ve kterém byly mimo jiné uvedeny dílčí termíny pro milníky stavby s tím, že Sběrač C a Sběrač D budou žalobcem dokončeny do 30.11.2012. Dne 23.5.2013 účastníci uzavřeli písemný dodatek. Přestože žalobce obdržel 3.6.2013 fakturu na částku 900.000,- Kč jako smluvní pokutu za nesplnění dílčích termínů stavebních prací na stokách Sběrač C a Sběrač D za období od 1.12.2012 do 28.2.2013 a následně dne 27.3.2014 obdržel od žalovaného fakturu ze dne 20. 3. 2014 na částku 610.000,- Kč jako smluvní pokutu za další období od 1.3.2013 do 30.4.2013, na zaplacení žalované částky trval, neboť s vyúčtováním smluvní pokuty nesouhlasil. Zápočet ze dne 13.5.2014, týkající se částky 610.000,- Kč, považoval žalobce za neplatný s ohledem na znění § 1987 obč. zákoníku, platného a účinného ke dni tohoto právního úkonu. Žalovaný s žalobou nesouhlasil, navrhl její zamítnutí, poukázal na to, že pohledávky žalobce na zaplacení částky ceny díla ve výši 1.510.000,- Kč v době před podáním žaloby zanikly započtením proti pohledávkám žalovaného, vyplývajícím z téže smlouvy o dílo, a to na zaplacení smluvní pokuty ve výši 900.000,- Kč a smluvní pokuty ve výši 610.000,- Kč. K započtení pohledávek došlo na základě oznámení o započtení vzájemných pohledávek ze dne 26.6.2013, které bylo doručeno žalobci dne 28. 6. 2013, a oznámení o započtení vzájemných pohledávek ze dne 25 .4. 2014, které bylo doručeno žalobci dne 13.,5. 2014. Soud I. stupně posoudil právní vztah mezi účastníky podle obchodního zákoníku účinného do 31.12.2013. Uvedl, že mezi účastníky řízení nebylo sporu o tom, že

žalobce jako subdodavatel se podílel na zhotovení předmětné stavby, že cenu provedených prací žalobce žalovanému průběžně fakturoval a že žalovaný mu provedené práce hradil. Běžně docházelo také k zápočtu pohledávek účastníků uzavřenými dohodami. Soud rozhodoval o tom, zda zápočet učiněný žalovaným v rozsahu žalované částky byl proveden důvodně. Soud uvedl, že s ohledem na období uvedené ve fakturách žalovaného, v němž mělo docházet k prodlení žalobce, zkoumal, zda smluvní pokuta byla vyúčtována správně. Poukázal, že s přihlédnutím k počtu dnů, pro které byla smluvní pokuta vyúčtována, je zřejmé, že žalovaný nepostupoval v souladu s uzavřenou smlouvou o dílo, když smluvní pokutu účtoval ve dvojnásobné výši, a tedy nikoliv za každý započatý den prodlení za nedodržení dílčích smluvených termínů ve výši 5.000,- Kč (čl. 14.2 smlouvy o dílo), ale ve výši 10.000,- Kč. Soud proto uzavřel, že prodlení vyúčtované žalovaným fakturami ze dne 29.5.2013 resp. ze dne 20.3.2014 tak bylo vyúčtováno v nesprávné výši. Obrana žalovaného dle názoru soudu mohla být úspěšná pouze zčásti a žalobě by bylo nutno zčásti vyhovět. Nicméně soud dospěl k závěru, že žalovanému se nepodařilo prokázat, že žalobce by byl se zhotovováním díla v prodlení tak, aby to vůbec odůvodňovalo uplatnění nároku na zaplacení smluvní pokuty. Ve fakturách, jimž se žalovaný zaplacení smluvní pokuty domáhá, zmiňuje nedokončení dílčích termínů stavebních prací na stokách Sběrač C a D za období od 1.12.2012 do 30.4.2013. Záznamy z kontrolních dnů však bylo prokázáno, že stavební práce na obou těchto sběračích v uvedeném období probíhaly. Svědek V■■■■ R■■■■ potvrdil, že kromě prodlení v zimním období, bylo dílo zhotovováno včas. Vzhledem k tomu, že byl mezi účastníky uzavřen dodatek ke smlouvě o dílo, který omezil rozsah prováděných prací, nelze bez dalšího dovodit, s kterými pracemi konkrétně byla žalobkyně v prodlení. Při rozhodování vzal soud v potaz i závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 1285/2011, který lze aplikovat i na projednávanou věc. Dle názoru soudu dodatek č. 1 ke smlouvě o dílo provedl změnu závazku pokud jde o rozsah díla, které mělo být ze strany žalobce provedeno, a dodatek č. 2 pak změnil závazek, pokud jde o dobu plnění. Jestliže dodatek č. 1 omezil rozsah díla a jestliže zároveň bylo prokázáno, že dílo na Sběračích C a D bylo přede dnem sepsání dodatku prováděno, dospěl soud k závěru, že nebylo prokázáno, že by žalobce byl se zhotovením díla v prodlení. Navíc, pokud jde o započtení pohledávky v rozsahu částky 610.000,- Kč, nebylo doloženo, že by oznámení o započtení pohledávek bylo žalobci doručeno či vůbec odesláno. Soud hodnotil právní jednání žalovaného z pohledu platného občanského zákoníku, kdy podle § 1988 odst. 2 obč. zákoníku pohledávka nejistá nebo neurčitá k započtení způsobilá není. Soud má proto za to, že žalovanému se nepodařilo prokázat, že jeho projev vůle představující započtení pohledávky ve výši 610.000,- Kč se dostal do dispoziční sféry žalobce. Pohledávku pak zpochybňuje i samotný výpočet, odporující bodu 14.2 smlouvy o dílo, a i z tohoto důvodu nemohl soud obranu žalovaného přijmout. Vzhledem k tomu, že mezi účastníky řízení byla ve smlouvě o dílo dohodnuta i smluvní pokuta za pozdní úhradu platby, vyhověl soud žalobě i pokud jde o náhradu smluvní pokuty, jejíž výše byla žalobcem vyčíslena ke dni 6.10.2014. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o.s.ř.

Proti rozsudku podal včas odvolání žalovaný. Namítal, že soud I. stupně především nesprávně interpretoval ust. čl. 14 odst. 14.2 smlouvy o dílo uzavřené mezi účastníky dne 26.9.2012, neboť nevzal v potaz ustanovení čl. 18 odst. 18.2 smlouvy o dílo, podle kterého je nedílnou součástí smlouvy o dílo její příloha č. 2, tedy harmonogram stavby s vyznačením „penalizovatelných milníků“. V této souvislosti konstatoval, že v příloze č. 2 smlouvy o dílo jsou výslovně uvedeny tři dohodnuté dílčí termíny – milníky stavby, z nichž jeden se týká částí díla vymezené jako „ČOV Prádlo – hrubá stavební část“, druhý se týká části díla sestávající ze „Sběrače C, stoky C-1 a výtlačku V 3“ a třetí se týká částí díla sestávající ze

„Sběrače D, stoky D-1 a výtlaku V 2“. Slovní vyjádření uvedených milníků navíc zcela koresponduje s dysgrafickým znázorněním harmonogramu stavby tvořícím podstatný obsah přílohy č. 2 ke smlouvě o dílo. Podle názoru žalovaného je zcela evidentní, že účastníci řízení ujednali v čl. 14 odst. 2 smlouvy o dílo smluvní pokutu za nedodržení každého dílčího termínu (milníku), přičemž sazba této smluvní pokuty měla činit 5.000,- Kč za každý započatý den prodlení se zhotovením té části díla, u které nebyl dodržen dohodnutý milník. Zdůraznil, že by bylo absurdní, kdyby v případě nedodržení dvou milníků měla žalovanému náležet stejná smluvní pokuta, jako v případě nedodržení jednoho milníku. Stanovení dvou časově identických milníků týkajících se různých částí díla by pak postrádalo jakékoli opodstatnění. Skutečnost, že žalobce nedodržel 2 ze 3 sjednaných dílčích termínů (milníků), byla prokázána zejména dodatkem č. 1 ke smlouvě o dílo, ujednaným účastníky řízení dne 23.5.2013. Jestliže byl tímto dodatkem omezen rozsah díla tak, že ze specifikace díla byly „vypuštěny“ (kromě jiného) ty části díla, ke kterým se vztahovaly výše zmíněné milníky, je logické, že tyto části díla nebyly v době uzavření uvedeného dodatku dokončeny. Dále uvedl, že na závěr o nedodržení sjednaných milníků by se nic nezměnilo, ani kdyby žalobce započal s prováděním prací na částech díla, kterých se tyto milníky týkaly. Sám žalobce však již v žalobě tvrdil, že na částech díla označených jako „Sběrač C“ a „Sběrač D“ nezapočal vůbec pracovat (viz čl. II odst. 1 žaloby). Za zjevný lapsus považuje žalovaný závěr prvoinstančního soudu, že se žalovanému nepodařilo prokázat, že se jeho „projev vůle představující započtení pohledávky ve výši 610.000,- Kč“ dostal do dispoziční sféry žalobce. V čl. II odst. 3 žaloby se totiž doslova uvádí: „Dne 13.5.14 obdržel žalobce od žalovaného jednostranný zápočet vzájemných pohledávek a závazků, kterým žalovaný započtl své údajné pohledávky z výše uvedené faktury č. 1020140039 znějící na částku 610.000,- Kč oproti pohledávce žalobce na úhradu části ceny díla ve výši 610.000,- Kč z výše uvedených faktur uvedených žalobcem“. Jako důkaz k prokázání citovaného tvrzení žalobce označil „jednostranný zápočet žalovaného“, jehož kopii přiložil k žalobě. Za velmi překvapivý považuje žalovaný i závěr prvoinstančního soudu týkající se právních účinků dodatku č. 1 ke smlouvě o dílo, když soud zcela pomínil argumentaci obsaženou v závěrečném návrhu žalovaného a přijal za svůj zjevně nesprávný právní názor žalobce, že na základě zmíněného dodatku došlo k tzv. kumulativní novaci žalobcova závazku. Navrhl, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu I. stupně tak, že žaloba se zamítá.

Žalobce ve vyjádření k odvolání uvedl, že se zcela ztotožňuje se závěry soudu I. stupně, když tento téměř ve všem akceptoval skutkovou a především právní argumentaci žalobce. Dodává, že přestože žalovaný ve svém odvolání neuvádí nic nového, k některým argumentům uvedeným v odvolání uvádí, že pokud žalovaný v první části odvolání trvá na tom, že byla sjednána v čl. 14 odst. 2 smlouvy o dílo pokuta za nedodržení dílčího termínu ve výši 5.000,- Kč, pak žalobce s tímto výkladem nesouhlasí. Poukazuje, že z doslovného znění článku je jednoznačně patrné, že smluvní pokuta ve výši 5.000,- Kč denně byla sjednána za prodlení se splněním jakéhokoliv počtu dílčích smluvených termínů. Nesouhlasí ani s tím, že by stanovení 2 milníků týkajících se různých částí díla v takovém případě postrádalo jakékoli opodstatnění. Více dílčích termínů se ve smlouvách běžně uvádí z toho důvodu, že každý jednotlivě je důležitý. To však neznamená, že pokud se zhotovitel dostane do prodlení s prováděním celého díla, které má mnohdy i desítky milníků, bude platit smluvní pokutu mnohonásobně vyšší. Zásadní námitky nemá žalobce k tvrzení žalovaného, že dílo nebylo dokončeno. Zásadní však je, jak žalobce již opakovaně uvedl, že uzavřením dodatku č. 1 dne 23.5.2013 došlo ke změně závazků novací, když tímto dodatkem byla ze smlouvy o dílo vypuštěna ta část díla, s jejímž provedením měl být žalobce dle tvrzení žalovaného v prodlení. Tímto dodatkem byl tedy změněn původně uzavřený závazkový vztah mezi účastníky tak, že

předmětem díla nadále nebyla ta část, která byla v dodatku č. 1 specifikována a z tohoto důvodu se žalobce nemohl dostat do prodlení se splněním této části povinnosti a v této souvislosti poukázal opakovaně na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 27.3.2013 sp. zn. 33 Cdo 1285/2011. Za nepravdivé považuje žalobce rovněž tvrzení žalovaného v úvodu jeho odvolání, že slovní vyjádření uvedených milníků zcela koresponduje s jejich grafickým znázorněním. Žalobce poukazuje, že z grafické části harmonogramu není možné vůbec zjistit, která z řádek se týká Sběrače C a která se týká Sběrače D; tyto nejasnosti nebyl schopen vysvětlit ani jednatel žalovaného.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek dle § 212 o.s.ř., přihlédl k odvolání žalovaného a k vyjádření žalobce k podanému odvolání a po odvolacím jednání dospěl k závěru, že odvolání žalovaného je důvodné.

Předně je třeba uvést, že v dané věci není sporný nárok žalobce na doplacení ceny díla ve výši 1.510.000,- Kč, spor je o obraně žalovaného, tedy o tom, zda nárok žalobce na doplacení ceny díla zanikl započtením pohledávek žalovaného z titulu smluvních pokut vyúčtovaných žalobci na nedodržení termínu se zhotovením části díla sestávající se Sběrače C a Sběrače D na akci kanalizace a ČOV pro obec Prádlo a Novotníky.

Odvolací soud konstatuje, že po posouzení věci dospěl k jinému právnímu názoru ohledně nároku žalovaného na zaplacení smluvních pokut než soud I. stupně. Je třeba říci, že nelze přisvědčit závěru soudu I. stupně o tom, že se žalovanému nepodařilo prokázat, že žalobce by byl v prodlení se zhotovováním díla (Sběrač C a Sběrač D v období od 1.12.2012 do 30.4.2013) poukazem na záznamy z kontrolních dnů, že stavební práce na obou těchto sběračích v uvedeném období probíhaly, a poukazem na výpověď svědka V. R., že kromě prodlení v zimním období bylo dílo zhotovováno včas. Účastníci řízení ve smlouvě o dílo ze dne 20.9.2012 v čl. 18 bod 18.2 sjednali, že nedílnou součástí smlouvy je mimo jiné příloha č. 2 HGM stavby s vyznačením penalizovatelných milníků. Z přílohy 2 smlouvy o dílo se podává, že jsou zde výslovně uvedeny tři dohodnuté dílčí termíny – milníky stavby, a to ČOV Prádlo – hrubá stavební část, dokončení do 15.12.2012, Sběrač C, stoka C-1 výtlač V 3 dokončení do 30.11.2012 a Sběrač D, stoka D-1 výtlač V 2 dokončení do 30.11.2012. Z faktur žalovaného plyne, že žalovaný vyúčtoval žalobci smluvní pokutu za nedodržení dílčích termínů stavebních prací na stokách Sběrač C a Sběrač D dle smlouvy o dílo za období od 1.12.2012 do 30.4.2013. Dodatkem č. 1 ke smlouvě o dílo ze dne 23.5.2013 účastníci ujednali omezení předmětu díla tak, že vypustili (mimo jiné) z předmětu díla smlouvy tu část díla, se kterou měl být žalobce dle tvrzení žalovaného v prodlení. Uzavření dodatku č. 1 však nic nezměnilo na tom, že i po jeho uzavření původní smlouva o dílo stále trvala (byť s omezeným předmětem plnění), tj. včetně dílčích termínů sjednaných v příloze č. 2 ke smlouvě o dílo. Pokud žalobce dílo v části - Sběrač C a Sběrač D neprovedl tj. neprovedl je v dílčích termínech do 30. 11. 2012, tedy před uzavřením dodatku č. 1, dostal se s provedením díla do prodlení, a to bez ohledu na to, zda stavební práce na obou těchto sběračích v období, kdy měl být žalobce dle žalovaného v prodlení s provedením části díla, probíhaly. Odvolací soud konstatuje, že obecně platí, že dlužník je v prodlení, jestliže nesplní řádně a včas svůj závazek, a to až do doby poskytnutí řádného plnění nebo do doby, kdy závazek zanikne jiným způsobem. Z tohoto pohledu nelze než uzavřít, že došlo-li k omezení předmětu díla dodatkem č. 1 ze dne 23. 5. 2013, stalo se tak až po uplynutí sjednaných dílčích termínů. A pokud žalobce dílo ve smluvených dílčích termínech neprovedl, byl s provedením předmětné části díla v prodlení.

Odvolací soud dospěl k jinému právnímu názoru ohledně nároku žalovaného na zaplacení smluvní pokuty než soud I. stupně, proto rozsudek za použití § 219a o.s.ř. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odvolací soud má za to, že s ohledem na námitky žalobce, že slovní vyjádření milníků Sběrač C a Sběrač D zcela nekoresponduje s jejich grafickým znázorněním, je třeba vyjasnit, jaký je vztah mezi slovním a grafickým vyjádřením milníků v příloze č. 2 ke smlouvě o dílo. Po té soud I. stupně posoudí další námitky žalobce vznesené v průběhu řízení. Bude se mj. zabývat tím, jaká byla vůle smluvních stran ohledně účtování smluvní pokuty dle čl. 14 bod 14.2 smlouvy tj. zda při prodlení žalobce s dokončením dvou částí díla s tímž termínem plnění měla být sankce účtována ve dvojnásobné výši, když si účastníci řízení vykládají předmětné ustanovení smlouvy o smluvní pokutě každý jinak. Případně se bude zabývat i skutečnou délkou prodlení žalobce s dokončením příslušných částí díla s ohledem na datum předání staveniště, atd.

Pokud soud I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí uvádí, že vzal při rozhodování v potaz i závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 1285/2011, odvolací soud konstatuje, že toto rozhodnutí Nejvyššího soudu nelze na danou věc aplikovat. V daném případě jde o zcela jinou situaci. V přezkoumávané věci nedošlo dodatkem č. 1 ke smlouvě o dílo k dohodě účastníků o změně termínu dokončení díla, ale k dohodě o omezení předmětu díla; což je zcela jiný případ než jaký posuzoval Nejvyšší soud ve shora cit. rozhodnutí.

Odvolací soud ještě podotýká, že z dodatku č. 1, jímž byl předmět díla omezen, nplyne, že se tím žalovaný vzdal svých práv do té doby vzniklých z původní (neomezené) smlouvy o dílo, tj. že by se vzdal nároku na smluvní pokutu pro případ prodlení žalobce s prováděním části díla - Sběrač C a Sběrač D .

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od doručení usnesení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Okresního soudu v Rokycanech.

V Plzni dne 06.06.2017

JUDr. Zuzana Krejsová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Eva Charvátová
v zast. Kristýna Petercová